

Джерела та література

1. Акімова О. В. Концепція морського круїзу / О. В. Акімова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/cgi.../cgiirbis_64.exe?
2. Зацепина Н. О. Історія виникнення та сучасний стан морських круїзів / Н. О. Зацепина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://istznu.org/dc/file.php?host_id=1&path=/page/issues/34/zatsepyna.pdf
3. Морські та річкові круїзи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ua-referat.com/Морські_та_річкові_круїзи.

УДК 338.48

А. С. Пустовойт – студентка
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького

Сафарі-туризм як один із напрямів туристського країнознавства

*Роботу виконано на кафедрі туризму
і готельно-ресторанної справи
ЧНУ ім. Богдана Хмельницького
Науковий керівник: **В. І. Новикова** –
кандидат географічних наук, доцент
кафедри туризму і готельно-ресторанної
справи ЧНУ ім. Б. Хмельницького*

Здійснено історичний екскурс походження сафарі-турів. Виділено види сафарі-туризму за тривалістю, метою подорожі, залежно від керування транспортом, від способу і засобів пересування. Зроблено аналіз з географічної точки зору поширення сафарі-турів у світі.

Ключові слова: сафарі-туризм, туристське країнознавство.

Pustovoit A. S. Safari-tourism as one of Tourist Regional Geography Direction. Done historical excursion beginning of safari-tours. Highlight kinds of safari tourism in duration, purpose of travel, depending on the steering transport, the method and means of transportation. Done the analysis of distribution safari tours in the world in geographical terms.

Key words: safari-tourism, tourist regional geography.

Актуальність дослідження. Втопившись від стрімкого ритму життя у містах, все більше людей прагне відпочивати в єднанні з природою. Одним із видів таких подорожей є сафарі-тури, що дають змогу побачити тварин в їхньому природному середовищі.

Мета роботи полягає у виявленні основних видів сафарі-туризму та дослідженні їх територіального поширення.

Відповідно до мети розв'язувалися такі **завдання:**

- визначити основні види сафарі-туризму у світі;
- дослідити позитивні та негативні сторони сафарі-подорожей;
- виявити основні центри розвитку сафарі-туризму у світі.

Слово «сафарі» бере свій початок із суахілі й означає «поїздка» або «подорож». Оскільки спочатку такі поїздки здійснювалися по Східній Африці, відомої

великою кількістю хижаків, із часом значення цього слова трансформувалося. У XIX ст. під «сафарі» розуміли мисливську поїздку європейців у супроводі провідників-тубільців для полювання на таких великих тварин, як слони, леви, носороги, леопарди, буйволи. Небезпека під час такого полювання стала запорукою популярності таких подорожей [4].

Якщо кілька десятків років назад метою сафарі було полювання на африканських тварин, то з часом духовне єднання з дикою природою узяло верх над кровожерливістю й гонитвою за мисливськими трофеями, тому з'явився сафарі-туризм як спостереження за тваринами в їх природному середовищі, пригодницькі експедиції та популярний активний відпочинок.

Сафарі-тури відрізняються залежно від розміру груп, способів переміщення, за засобами розміщення. Розміщення під час сафарі по Африці можливе за такими варіантами: 1) лоджи – готелі з комфортними номерами й ресторанами на території національних парків; 2) намети та кемпінги – переважно для любителів екстриму, коли навколо бігають мавпи, пасуться антилопи або навіть слони [3].

Існує велика кількість видів сафарі, розглянемо деякі з них (рис. 1).

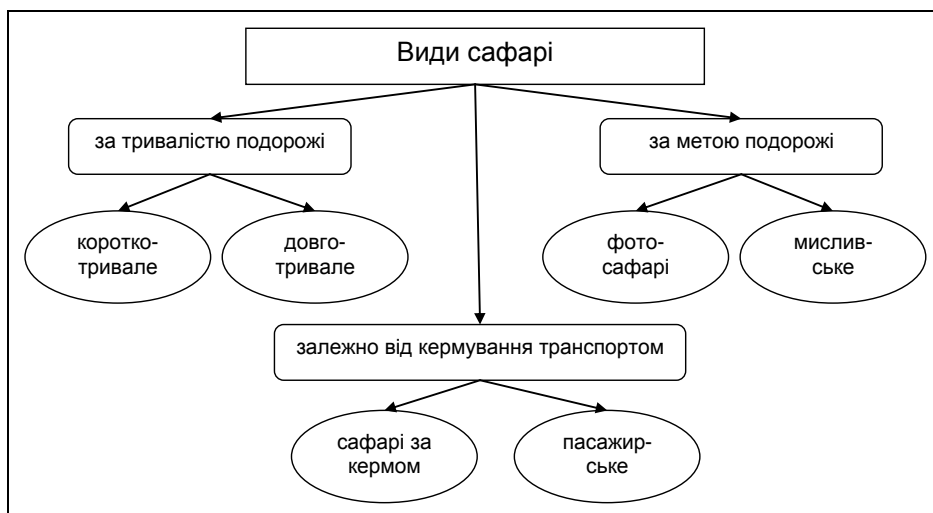


Рис. 1. Класифікація сафарі (за матеріалами [6])

Якщо короткотривале сафарі розраховане на 1–2 дні, то відповідно довготривале – на три й більше днів, тому воно вважається більш екстремальним. Хоча довготривале сафарі організувати не легко, але за задоволенням і враженнями воно набагато перевищує звичайні програми.

Метою фото-сафарі є фотографування тварин в їх природному середовищі, незавдаючи їм ніякої шкоди. На відміну від нього мисливське сафарі – справжнє полювання на антилоп, слонів, левів, леопардів, крокодилів та ін. Воно здійснюється тільки за спеціальною ліцензією й тільки там, де це дозволено.

Залежно від того, хто кермує транспортом, подорожування буває: 1) сафарі за кермом – турист має змогу самостійно керувати транспортним засобом (джипом, квадроциклом та ін.); 2) пасажирське сафарі – подорож у відкритих джипах (від однієї до шести осіб) із водієм-гідом, який показує екзотичних тварин і птахів [6].

Сьогодні сафарі – це найпопулярніший вид екзотичних турів. Сафарі організуються турфірмами, на полювання виписуються ліцензії, а туристів супроводжують професійні мисливці, щоб уникнути усіляких неприємностей. Коло звірів, на яких дозволено полювання, розширено, зокрема антилопи [4].

Найбільшого поширення сафарі-туризм набув на Африканському континенті. В Африці виділяють кілька видів сафарі залежно від способу і засобів пересування, кожен із яких має свої переваги та недоліки (табл. 1).

**Переваги та недоліки видів сафарі залежно від способу
й засобів пересування в Африці (за матеріалами [1])**

Вид сафарі-подорожі	Поширення	Переваги	Недоліки
сафарі на джипах (на автомобілях)	в більшості національних парків і заповідників Африки	туристи захищені від диких тварин	не можна з'їжджати з доріг
піше сафарі	у національних парках Замбії «Південна Луангва» й «Нижнє Замбезі»	неймовірне відчуття єднання з дикою природою Африки й відчуття першовідкривача цього континенту	менша захищеність порівняно з сафарі на джипах, але для цього туристів супроводжує озброєний рейнджер
сафарі-круїзи	в національному парку Ботсвани «Чобе», на водоспаді Вікторія (Замбія й Зімбабве)	розслаблена обстановка, в якій проходить сафарі, велика кількість водних тварин: крокодили, бегемоти	туристи дивляться тільки тих тварин, які прийшли до річки, по якій вони плывуть
сафарі на слонах	в багатьох національних парках Африки: в заповіднику «Піланесберг» (ПАР), національному парку в Зімбабве	слони – найбільші африканські тварини й в їх супроводі туристам не страшні ніякі хижакі	слони досить повільний і незручний засіб пересування
сафарі-подорожі на конях	в дельті річки Окаванго в Ботсвані	на конях можна проїхати там, куди не мають доступу автомобілі	туристи менш захищені, ніж в автомобілі
сафарі-польоти на пароплані	в національному парку «Південна Луангва» в Замбії	можливість побачити недоступні для іншого транспорту місця	найдорожчий вид транспорту, порівняно з іншими

В Африці найпопулярнішими країнами для сафарі є Кенія, Танзанія, Ботсвана, Намібія, ПАР. Східна Африка (Кенія, Танзанія) й Південна Африка (ПАР, Зімбабве, Замбія, Намібія та ін.) стали цікавити туристів зовсім нещодавно, завдяки чому тут і збереглися первинна флора та фауна.

У Кенії зосереджено 2/3 усіх національних парків Африки, тому подорож або сафарі-туризм цією країною – прекрасна можливість познайомитися з прадавньою культурою племені масаїв, відпочити на відмінних пляжах узбережжя Кенії або островів Танзанії й побачити засніжену вершину гори Кіліманджаро [2]. Сафарі проходять по знаменитих парках Кенії «Масаї Мара», «Цаво», «Амбоселі». Їх тривалість становить від трьох днів до двох тижнів. Окрім класичних варіантів сафарі, є й більш екзотичні, наприклад спостереження за птахами. Сафарі в Кенії інколи суміщують з океанською риболовлею на узбережжі Індійського океану [5].

У Намібії, країні двох пустель – Калахарі та Наміб, сафарі драє змогу побачити найвищі дюни у світі. ПАР славиться одним із найунікальніших сафарі у світі – підводним (акуляче сафарі). В Танзанії сафарі допоможе сповна насолодитися численними й різноманітними тваринами: жирафами, слонами, носорогами, буйволами, левами, леопардами, бегемотами, бабуїнами.

Нині все більшої популярності набуває сафарі в Австралії. Місцеві жителі дуже часто називають його «подорож до червоного серця Австралії». Найкращий сезон для австралійського сафарі – з травня по жовтень, тому що в європейську зиму (місцеве літо) на півночі Австралії йдуть дощі й і багато доріг (особливо ґрунтові) стають непрохідними. Найпопулярніші напрямки сафарі в Австралії: Червоний центр Австралії й дайв-сафарі біля берегів Великого бар'єрного рифу. Сафарі по

Червоному центру Австралії – це можливість відкрити для себе пустелю Танамі, національний парк «Улуру-Ката-Тжута», Королівський каньйон і національний парк «Ватаррка», гори Макдоннелл. Під час дайв-сафарі біля берегів Великого бар'єрного рифу до звичайного дайвінгу додаються гострі відчуття під час зйомки акул та інших морських мешканців.

Популярним є сафарі-туризм у Бразилії, зокрема в Амазонському регіоні, де він є одним із найзахопливіших і найнебезпечніших у світі, передусім у Пантаналі – зоні Центральної та Південної Бразилії з великою кількістю видів флори та фауни: кайманів, піраній, анаконд, папуг ара, пум, реунів [2].

Отже, сафарі – це не просто подорож подалі від обжитих людиною місць, а дотик до загадкового світу природи національних заповідників і парків, тих куточків нашої планети, де люди не всемогутні над природою. Саме тому цей вид відпочинку набуває популярності в усьому світі.

Джерела та література

1. Види сафарі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://travel-africa.livejournal.com/59718.html>
2. Кенія і її сафарі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vechervkarpatah.at.ua/publ/3-1-0-261>
3. Сафарі-туризм – активний відпочинок і єднання з природою [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://mustang.lviv.ua/archives/891#.VCT9tGd_un1
4. Таке різне «сафарі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.safari.kiev.ua/take-rizne-safari/>.
5. Форми екстремального туризму та країни світу як регіони з екстремальним потенціалом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://referaty.pp.ua/abstracts/ua/tourism/tourism_28202_7.php.
6. Хачідзе Л. Сафарі: куди вирушити, що можна побачити і скільки це коштує / Л. Хачідзе [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://travel.tochka.net/ua/7768-safari-kuda-otpravitsya-cho-mozhno-uidet-i-skolko-eto-stoit/#!>

УДК 339.85

І. А. Савченко – кандидат географічних наук, в. о. доцента кафедри країнознавства і міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Вплив тероризму та військових дій на міжнародний туризм

*Роботу виконано на кафедрі
країнознавства і міжнародних відносин
СНУ ім. Лесі Українки*

Проаналізовано бар'єри військово-політичного характеру, які впливають на функціонування міжнародного туризму. Вивчено географію терористичних дій, які негативно вплинули на міжнародні туристичні потоки.

Ключові слова: міжнародний туризм, тероризм, безпека, військовий конфлікт.